

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för mänskliga rättigheter och
diskrimineringsfrågor

Minnesanteckningar från sakråd om det fortsatta arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter den 10 februari 2025

Företrädare för hbtqi-organisationer och representanter för Arbetsmarknadsdepartementet deltog den 10 februari på ett sakråd om arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Jämställdhets- och arbetslivsminister Paulina Brandberg ledde sakrådet.

Inledning

Statsrådet Brandberg inledde med att informera om att sakrådet syftade till att tillsammans säkerställa en effektiv start på genomförandet av handlingsplanen för lika rättigheter och möjligheter för hbtqi-personer, som beslutades den 23 januari 2025. Hon informerade även om att hon haft ett möte med cheferna för de hbtqi-strategiska myndigheterna och Diskrimineringsombudsmannen den 4 februari 2025. Myndigheterna visade då ett stort engagemang för arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.

Nedan följer en översiktlig sammanfattning av det som företrädarna för organisationerna tog upp.

Sammanfattning

Generella synpunkter

Samtliga företrädare ansåg att handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter överlag var bra och utgjorde steg i rätt riktning framåt.

Några deltagare efterlyste fler åtgärder, särskilt inom fokusområdena Privat- och familjeliv samt Kulturområdet.

Utvidgat samordningsuppdrag till Folkhälsomyndigheten och nya hbtqi-strategiska myndigheter

De flesta företrädare var positiva till att Folkhälsomyndigheten fått ett nytt och utvidgat uppdrag att samordna, stödja och följa upp de hbtqi-strategiska myndigheternas arbete. Systemet med hbtqi-strategiska myndigheter nämndes också som positivt.

Flertalet deltagare välkomnade även beslutet att inkludera Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap som två nya strategiska myndigheter.

Avsaknad av ett uttryckligt förbud mot omvändelseförsök

Flera företrädare framhöll vikten av att införa ett uttryckligt förbud mot omvändelseförsök. En företrädare underströk att unga hbtqi-personer utsätts för omvändelseförsök och att det förekommer i alla typer av trossamfund.

Mottagningssystem för asylsökande hbtqi-personer

Flera företrädare uttryckte oro över det nya mottagningssystemet för asylsökande. Det framfördes att det är viktigt att säkerheten säkerställs för hbtqi-personer. Detta gäller till exempel om asylsökande ska bo på Migrationsverkets boenden i stället för att ordna boende på egen hand. Flera deltagare underströk även behovet av individuella bedömningar av asylansökningar från hbtqi-personer.

Hot mot demokrati och rättigheter

Några organisationer framhöll att det var positivt att demokratifrågor lyfts fram i handlingsplanen. Företrädare påpekade samtidigt att detta främst gällde i lägesbilder och att åtgärder inte explicit nämner demokratifrågor. En företrädare exemplifierade med hur hatbrott mot hbtqi-personer inte sammanlänkas med frågor om demokratis tillbakagång.

En annan företrädare uttryckte även hur globala krafter försöker dra tillbaka mänskliga rättigheter, hbtqi-rättigheter inkluderat, och att detta är något som behöver arbetas med även i Sverige.

Det framfördes även att det är positivt att Sverige tar på sig ledartröjan vad gäller hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.

Censur på bland annat skolbibliotek togs även upp av en deltagare, som ett exempel på hur demokratin tar steg tillbaka, även i Sverige. Deltagaren påtalade att skolbibliotek runt om i landet tar bort bl.a. hbtqi-böcker.

En företrädare framhöll behovet av mer fokus på högerextrema grupperns negativa påverkan inom området.

Bisexuella kvinnors hälsa

Flera av deltagarna lyfte att bisexuella kvinnor statistiskt har högre risk för psykisk ohälsa såsom depression och suicid jämfört med homosexuella och heterosexuella och pekade på att detta perspektiv saknas i handlingsplanen.

Barnrättsperspektiv

Flera deltagare framförde att det saknas ett tydligt barnrättsperspektiv i handlingsplanen. De underströk att de ser ett behov av ny föräldrabalk med barnrättsperspektivet i fokus och betonade hur viktigt det är att anpassa lagstiftningen till nya familjekonstruktioner. En deltagare framhöll även behov av regelbundna uppföljningar av ungas hälsa.

Behov av jämlik vård

Några företrädare framförde att vården för hbtqi-personer är ojämlik, bl.a. i olika delar av landet, och att de gärna ville se ett större fokus på åtgärder inom det området. Behovet av att öka hbtqi-kompetensen inom vården togs upp, bl.a. att kommuner behöver bättre förutsättningar för att utbilda sin vårdpersonal i hbtqi-kompetens.

Avsaknad av landsbygdsperspektiv

En företrädare tog upp att landsbygdens perspektiv saknas i handlingsplanen och betonade hur viktigt det är att inkludera det perspektivet eftersom det är stora skillnader i förutsättningar mellan städer och landsbygden. Exempelvis är förutsättningarna att organisera mötesplatser och implementera hbtqi-kunskap på vårdcentraler och andra hälsorelaterade kliniker sämre på landsbygden. Utöver detta uttrycktes det även att mer kunskap om erfarenheter från att vara ung och queer på landsbygden behövs.

Övrigt

En företrädare pekade på att feministiska hatgrupper som riktar sig mot transpersoner finns i flera länder. Företrädaren tog upp Norge och Storbritannien som exempel där dessa typer av hatgrupper har växt snabbt, och betonade hur viktigt det är att Sverige bevakar förekomsten av liknande grupper.

Ytterligare en företrädare menade att intersexpersoners rättigheter nämns i begränsad omfattning i handlingsplanen. Företrädaren framförde att det fanns behov av att fokusera mer på denna grupp i arbetet framåt om hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter, då kunskapsglappet är stort.

Avslutning

Statsrådet Brandberg tackade för alla värdefulla medskick. Samtliga berörda departement i Regeringskansliet kommer att informeras om vad som tagits upp.